

RASA KARVELYTĖ

Praėjusį sezoną Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatre pristatęs spektaklį „Roberto Zucco“ jaunasis režisierius Augustas Gornatkevičius į teatro gamybinį cechą, kuris ir vėl pavirs improvizuota scena, sugrįžta su nauja jėga.

Drąsa eksperimentuoti

Bernardas-Marie Koltėsas – aukštos literatūrinės kultūros tekstų teatrui autorius, savo kūryba savotiškai tęsiantis tokių dramaturgų kaip S. Beketas, Ž. Kokto ar Ž. Žene tradicijas. Jo tekstuose nerasime šiandieninei dramai būdingos žemosios kalbos ar vulgarizmų. Dramaturgijos pagrindas – labai realios gyvenimiškos situacijos, kurios jo kūryboje dinamiškai pinasi su jam būdingu poetiniu, vizualiu mąstymu, lyriškumu ir aukšta dramaturgine įtampa.

J. Miltinio teatre Koltėso pjesę „Sugrįžimas į dykumą“ dar 1995-aisiais statė dramaturgas, teatro literatūrinės dalies vedėjas Giedrimundas Gabrėnas, tačiau spektaklio kelionę į teatro sceną anuomet nutraukė netikėta režisieriaus mirtis.

Dar šių metų balandį prikelti paskutiniąją tikro teatro poeto, prancūzų šiuolaikinės dramos klasiko B.M. Koltėso pjesę pasiryžęs A. Gornatkevičius sako šį kartą ieškantis spektakliui naujų atspalvių, gludinantis aštirus kampus. Tad spalio 12 – 13 dienomis Juozo Miltinio dramos teatro žiūrovams bus pristatyta atnaujinta „Roberto Zucco“ versija.

„Itin rimtų pokyčių galbūt ir nebus. Atnaujinsime kai kurias scenas, personažų santykį. Kai kurie jų gali pasirodyti dar aštresniu žiūrovui kampui. Pabandysime dar tvirčiau suveržti spektaklio audinį“, – intriguoja spektaklio režisierius.

A. Gornatkevičius prisipažįsta, jog nekantriai laukia susitikimo su publika bei jos reakcijos į pokyčius. Juk, kaip sako, ji yra vertintoja – itin svarbus vardiklis, spektakliui suteikiantis atitinkamą prasmę.

„Roberto Zucco“ – antrasis profesionalus, diplominis režisieriaus darbas. Vis tik spektaklis pačiam A. Gornatkevičiui svarbus ne tik dėl akademijos baigtį žyminčio taško, bet ir dėl nagrinėjamų, į vandens paviršių keliamų klausimų.

„Šią pjesę pakankamai seniai turėjau nusižiūrėjęs. Tai yra medžiaga apie vienatvę, žmogaus santykį su visuomene: kiek ji veikia mus ir kiek mes bandome paveikti ją“, – mano jaunasis

kūrėjas.

Pats A. Gornatkevičius atvirai prisipažįsta, jog jam kurti asmeninį santykį ir savitą kalbą su visuomene padeda spektakliui pasirenkamos netradicinės erdvės. Tad visai neatsitiktinai spektaklio iščiomis tapo Juozo Miltinio dramos teatro gamybinis cechasis arba kitaip – dekoratorinė.

„Mėgstu eksperimentuoti su erdve, netradiciniu žiūrovų susodinimu nes, mano nuomone, tai leidžia ieškoti kito kampo, kito santykio su žiūrovu. Be to, taip yra įdomiau tiek komandai – aktoriams, scenografams – tiek man pačiam“, – sako jis.

Nespėjusieji į spalį Panevėžyje rodokus spektaklius, „Roberto Zucco“ galės pamatyti gastrolių Nacionaliniame dramos teatre metu – lapkričio 16-ąją.

A.Gornatkevičiui įdomu, kaip jo darbą priims sostinės publika, kuri prieš du dešimtmečius galėjo toje pačioje erdvėje pamatyti ir režisieriaus Oskaro Koršunovo interpretaciją.

„Nors tematika yra ta pati, vis tik mūsų spektaklis – visiškai kitoks savo raiška, pobūdžiu. Galbūt bus ir kitokia sinergija, santykis su žiūrovu“, – svarsto spektaklio vedlys.

Jis įsitikinęs: spektaklio, nors jis ir gyvena tam tikrame kontekste, nereikėtų lyginti su anksčiau matyta versija, priešingai – vertinti kaip visiškai naują darbą.

„Nauja komanda, kiti kūrėjai, kita interpretacija. Žinoma, jeigu žiūrovams yra įdomu lyginti, prašom, mes to nebijome. Vis tik manau, jog pirmiausia reikėtų bandyti suvokti ir bandyti patirti šį konkretų spektaklį“, – patikina A. Gornatkevičius.

Mena miesto istoriją

Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatro meno vadovas Andrius Jevsejevas vilniečio režisieriaus darbą įvardina kaip ne paviršutinišką – jame tiesiogiai nėra kalbama apie publicistines nūdienos aktualijas.

„Kita vertus, spektaklyje jauna kūrėjų komanda „užkabina“ tas temas, kurios buvo, yra ir bus jautrios tiek besiformuojančiai jauno žmogaus sąmonei, tiek tiems, kuriems su jaunais, savo tapatybės, individualybės ir vietos po saule įnirtingai ieškančiais žmonėmis tenka susidurti“, – sako A. Jevsejevas.

Anot jo, tai spektaklis apie vienatvę, kitoniškumą ir atvirumą jam, apie žmogaus dvilypumą, jauno žmogaus kovą ne tik su vidiniais savo demonais, bet ir su jo negalinčia suprasti tėvų

karta, mokykla, tradicijomis.

„Tai – spektaklis apie šiuolaikinio heroizmo paieškas, kuriose nuaidi ir F. Dostojevskio „Nusikaltimo ir bausmės“, Sofoklio „Oidipo karaliaus“ bei Šekspyro „Hamleto“ atgarsiai.“

Meno vadovas patikina, jog A. Gornatkevičiaus spektaklyje nagrinėjamos ir Panevėžio miestui aktualios temos, artimai susijusios su istoriškai susiklosčiusiu įvairialypiu miesto socialiniu ir kultūriniu identitetu, svyruojančiu nuo aukštosios teatrinės kultūros iki per pirmąjį Nepriklausomybės dešimtmetį miestą, regis, amžiams paženklinusios emocinės bei fizinės prievartos kultūros.

„Su teatro vadovu L. Blėdžiu kartais net leidžiame sau pajuokauti, kad Panevėžys visai neseniai turėjo savą Roberto Zucco prototipą – dabar Rusijoje kalintį Romą Zamolskį. Įdomu tai, kad sutampa ne tik jų vardų inicialai, bet ir tam tikros gyvenimo bei įvykdytų nusikaltimų detalės“, – šypteli.

Spektaklyje nuskambančią frazę, jog „visi herojai yra nusikaltėliai“ A. Jevsejevas sako esančia raktine. Pasak jo, kartais visuomenei sunku suvokti, kiek daug skausmo, kraujo ir gyvybių kainuoja herojiški aktai, kurie vėliau yra šlovinami ir kurių autoriams dabar, Lietuvai tebešvenčiant Nepriklausomybės atkūrimo šimtmetį, vienas po kito statomi memorialai.

„Spektaklio plakatą, kuriame pavaizduotas Panevėžio įkūrėjas, didysis kunigaikštis Aleksandras, kūrėme galvodami būtent apie tai. Tai nėra teiginys. Tai – kvietimas diskutuoti“, – tvirtina meno vadovas.

Jo įsitikinimu, spektaklis „Roberto Zucco“ savo forma ir plėtojamomis temomis turėtų būti itin artimas jauniems žmonėms, vadinamajai „Y“ kartai: paskutiniųjų klasių moksleiviams, studentams. Vis tik praleisti pro akis šio pastatymo, kaip patikina pašnekovas, nedėrėtų ir tiems, kuriems atrodo svarbu ir prasminga pažinti jauno, pasimetusio žmogaus pasaulį ir amžinąją trintį tarp tėvų ir vaikų, mokinių bei mokytojų.

E.Krikščiūno nuotrauka

Spektaklį „Roberto Zucco“ galite pamatyti Panevėžyje, Juozo Miltinio dramos teatre:

spalio 12,13 dienomis 18 valandą;

lapkričio 14 dieną 18 valandą.

Vilniuje, Lietuvos nacionaliniame dramos teatre lapkričio 16 dieną 19 valandą.

